

Dosarul nr. 2rac-257/20

Prima instanță: Judecătoria Cimișlia, sediul central (jud. V. Carapirea)

Instanța de apel: Curtea de Apel Comrat (jud. G.Colev, D.Fujenco, A.Curdov)

ÎNCHEIERE

24 martie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Victor Burduh
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului declarat de către avocatul Petru Țurcan, în interesele recurenteii Societatea pe Acțiuni „Leovin”

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Centrul Științifico-Practic „Protecția Plantelor” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Societății pe Acțiuni „Leovin” cu privire la încasarea datoriei, a dobânzii de întârziere și a taxei de stat și cererea reconvențională a Societății pe Acțiuni „Leovin” către Centrul Științifico-Practic „Protecția Plantelor” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la declararea nulității tranzacției de împăcare din 12 ianuarie 2011 încheiate între părți,

împotriva deciziei din 18 august 2020 a Curții de Apel Comrat,

c o n s t a ț ă:

La data de 14 iunie 2013, Centrul Științifico-Practic „Protecția Plantelor” Societatea cu Răspundere Limitată a depus cerere de chemare în judecată împotriva Societății pe Acțiuni „Leovin” cu privire la încasarea datoriei, a dobânzii de întârziere și a taxei de stat.

În motivarea cererii de chemare în judecată s indicat că Centrul Științifico-Practic „Protecția Plantelor” Societatea cu Răspundere Limitată în calitate de vânzător a livrat Societății pe Acțiuni „Leovin” în calitate de cumpărător marfă în sumă totală de 890547,43 lei, însă pîrîtul nu și-a onorat obligațiunile asumate și a acumulat restanță de plată față de reclamant.

În vederea aplanării litigiului pe cale extrajudiciară, părțile au încheiat, la data de 11 ianuarie 2012, o tranzacție de împăcare, potrivit căreia pârătul a recunoscut datoria în sumă de 890547,43 lei și suma prejudiciului pentru întârziere în mărime de 89054,74 lei, iar în total suma de 979602,27 lei și s-a obligat să o achite conform graficului stabilit în pct. 2 al tranzacției indicate. Până la momentul adresării în instanța de judecată, Societatea pe Acțiuni „Leovin” a achitat către reclamant în vederea stingerii datoriei doar suma de 890547,43 lei.

Abia la data de 10 decembrie 2012 pîrîtul a stins datoria de bază, dar prejudiciul de întârziere în sumă de 89054,74 lei, deși l-a recunoscut în tranzacția de împăcare, nu l-a achitat până la moment.

A solicitat reclamantul încasarea de la Societatea pe Acțiuni „Leovin” în beneficiul Centrului Științifico-Practic „Protecția Plantelor” Societate cu Răspundere Limitată datoria în sumă de 89054,74 lei, a dobânzii de întârziere în sumă de 46956,15 lei și a taxei de stat în sumă de 4080,32 lei. (Vol. I, f.d.80-91).

La data de 17 iulie 2013, Societatea pe Acțiuni „Leovin” a înaintat o cerere reconvențională către Centrul Științifico-Practic „Protecția Plantelor” Societatea cu Răspundere Limitată cu privire la recunoașterea drept nulă a tranzacției de împăcare din data de 12 ianuarie 2012 de la data întocmirii și încheierii acesteia.

În argumentarea acțiunii reconvenționale s-a indicat că Societatea pe Acțiuni „Leovin” nu recunoaște acțiunea înaintată de Centrul Științifico-Practic „Protecția Plantelor” Societatea cu Răspundere Limitată, aceasta urmând de a fi respinsă, deoarece reclamantul nu a prezentat instanței probe pertinente de colaborare în baza unui contract de livrare a fungicidelor de către Centrul Științifico-Practic „Protecția Plantelor” Societatea cu Răspundere Limitată, ele fiind livrate doar în baza unor facturi pe care le consideră ca fiind achitate integral.

Susține că faptul achitării datoriilor se confirmă prin ordinele de plată, iar între Centrul Științifico-Practic „Protecția Plantelor” Societatea cu Răspundere Limitată și Societatea pe Acțiuni „Leovin” nu a existat nici un contract bilateral de livrare a fungicidelor și cerințele reclamantului în sensul dat nu au temei juridic.

Mai invocă că tranzacția de împăcare a fost semnată de o persoană neîmputernicită, fapt ascuns până la data de 15 martie 2012 și astfel a fost dus în eroare de către partea reclamantă. Menționează că despre faptul că tranzacția de împăcare a fost semnată de o persoană neîmputernicită a aflat data prezentării reclamantului a cererii de chemare în judecată, observând că semnăturile contabilului-șef coincide cu semnătura administratorului.

A solicitat reclamantul reconvențional de a se considera nulă tranzacția de împăcare din 12 ianuarie 2012 de la data încheierii acesteia. (Vol. I, f.d.46-48)

Prin hotărârea judecătoreiei Cimișlia sediul central din data de 19 februarie 2019, s-a dispus ca cererea înaintată de Centrul Științifico-Practic „Protecția Plantelor” Societatea cu Răspundere Limitată către Societatea pe Acțiuni „Leovin” despre încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și a taxei de stat să fie satisfăcută parțial.

S-a dispus încasarea de la Societatea pe Acțiuni „Leovin” în beneficiul Centrului Științifico-Practic „Protecția Plantelor” Societate cu Răspundere Limitată a sumei de 89054,74 lei cu titlu de prejudiciu de întârziere conform tranzacției de împăcare din 11 ianuarie 2012 încheiată între Centrul Științifico-Practic „Protecția Plantelor” Societatea cu Răspundere Limitată și Societatea pe Acțiuni „Leovin”, a dobânzii de întârziere în sumă de 6613,99 lei, a cheltuielilor suportate privind plata taxei de stat din valoarea sumei adjudecate în sumă de 2870,06 lei, în sumă totală de 98538 (nouăzeciși opt mii cinci sute treizeci și opt) lei și 79 bani.

S-a dispus respingerea cererii reconvenționale înaintate de Societatea pe Acțiuni „Leovin” către Centrul Științifico-Practic „Protecția Plantelor” Societate cu Răspundere Limitată privind declararea nulității tranzacției de împăcare din 12 ianuarie 2011 încheiată între Centrul Științifico-Practic „Protecția Plantelor” Societate cu Răspundere Limitată și Societatea pe Acțiuni „Leovin” (Vol. II, f.d.23, 28-37).

La data de 29 martie 2019, nefiind de acord cu hotărârea sus menționată, avocatul Petru Țurcanu, acționând în interesele SA „Leovin”, a declarat cererea de apel nemotivată, iar la data de 30 septembrie 2019, a înaintat apel motivat, prin care a solicitat casarea parțială a hotărârii din 19 februarie 2019 a Judecătoriei Cimișlia sediul central în partea ce ține de încasarea sumei de 89 054,74 lei, suma de 6613, 99 lei, cu titlu de dobânzi de întârziere, suma de 2870, 06 lei cu titlu de cheltuieli suportate la plata taxei de stat, ca neîntemeiate cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie respinse integral cerințele reclamantului pe aceste cerințe.

Prin decizia Curții de Apel Comrat din 18 august 2020, a fost respinsă cererea de apel declarată de avocatul Țurcan Petru în interesele SA „Leovin” și apelul incident înaintat de avocatul Demcenco Radu în interesele Centrului Științifico-Practic „Protecția Plantelor” Societate cu Răspundere Limitată, ca fiind neîntemeiate. S-a menținut hotărârea judecătoriei Cimișlia sediul central din 19 februarie 2019.

În favoarea acestei soluții instanța de apel a indicat ca fiind neîntemeiate cererile de apel formulate, argumentele invocate fiind eronate și combătute integral. Instanța de apel a apreciat concluzia primei instanțe drept una justă, având la bază un cumul de dovezi administrate, cărora le-a fost dată o apreciere juridică cuvenită, iar circumstanțele ce au importanță pentru soluționarea cauzei au fost constatate și elucidate pe deplin,

Instanța de apel de asemenea a constatat existența relațiilor de vânzare-cumpărare între părți, precum și livrarea mărfii, faptul dat fiind confirmat prin facturile fiscale anexate la materialele cauzei. (Vol. I, f.d.6-16)

Cât privește lipsa împuternicirilor la semnarea tranzacției de împăcare din 11 ianuarie 2012, instanța de apel a respins acest argument, apreciind că aceasta a fost acoperită prin confirmarea dreptului contabilului-șef de a semna tranzacția de împăcare vizată de către reprezentantul reclamantului în cadrul ședințelor desfășurate în instanța de fond.

Cu referire la apelul incident înaintat de reprezentantul Centrului Științifico-Practic „Protecția Plantelor”, avocatul Demcenco Radu, prin care s-a solicitat modificarea hotărârii instanței de fond în partea ce ține de constatarea sumei în mărime de 89054,74 lei drept penalitate de întârziere, instanța de apel de asemenea a l-a considerat ca fiind nefondat.

Or, prin prisma prevederilor art. 624 alin. (1) Cod civil (în vigoare până la 01 martie 2019), instanța de apel a stabilit că, la data încheierii tranzacției de împăcare din 11 ianuarie 2012, părțile aflate în litigiu au anticipat prejudiciul și l-au evaluat la suma de 89054,43 lei, iar în conținutul actului în cauză așa și l-au numit „prejudiciu pentru întârziere” (Vol. I, f.d.4-5). Totodată, în baza pct.1 al tranzacției de împăcare din 11 ianuarie 2012, Societatea pe Acțiuni „Leovin” a recunoscut suma de 89547,43 lei cu titlu de prejudiciu pentru întârziere.

La 23 octombrie 2020, Societatea pe Acțiuni „Leovin” a declarat recurs împotriva deciziei din 18 august 2020 a Curții de Apel Comrat în partea ce ține de menținerea hotărârii Judecătoriei Cimișlia sediul central din 19 februarie 2019, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a hotărârii Judecătoriei Cimișlia sediul central din 19 februarie 2019, casarea deciziei din 18 august 2020 a Curții de Apel Comrat în partea ce ține de menținerea hotărârii Judecătoriei Cimișlia sediul central din 19 februarie 2019, precum și admiterea integrală a cererii reconvenționale înaintate de către recurentă. A mai solicitat recurenta încasarea cheltuielilor de judecată și a cuantumului taxei de stat în sumă de 1574 lei în beneficiul său din contul intimatului.

În susținerea cererii de recurs a invocat tardivitatea acțiunii inițiale, precum și netemeinicia concluziei instanței de apel Comrat în partea ce ține de respingerea cererii reconvenționale privind nulitatea tranzacției de împăcare, deoarece aceasta contravine circumstanțelor de fapt și de drept ale cauzei.

În drept, a invocat prevederile 216, 217, 227, 630 alin. (1) Cod civil, art. 429, 430, 432, 445 alin. (1) Cod procedură civilă.

În fapt, a invocat situați precară în agricultură în perioada anilor 2019-2020, declinul total în economia țării, mai cu seamă în domeniile viticulturii și vinificației.

Examinând admisibilitatea recursului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 12 noiembrie 2020, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului copia cererii de recurs cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței. Până la examinarea cererii de recurs, intimata nu au depus referință.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, examinând temeiurile invocate în cererea de recurs declarată de Societatea pe Acțiuni „Leovin” în raport cu materialele cauzei civile, consideră că acesta este inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 431 alin. (2) din Codul de procedură civilă, asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Comrat a pronunțat decizia contestată la 18 august 2020, care a fost expediată în adresa participanților la proces la data de 01 septembrie 2020 (f.d.138 vol. II), recepționată de către participanții la proces la 04 septembrie 2020 (f.d. 139-140 vol. II).

Astfel, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată la data de 23 octombrie 2020 de către Societatea pe Acțiuni „Leovin” în interiorul termenului legal.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, instanța de recurs reține că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute la art. 432 Codul de procedură civilă.

La caz, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că, argumentele invocate de recurentă în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al Codului de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, reieșind din prevederile art. 437 alin.(1) lit. f) din Codul de procedură civilă, în sarcina recurente este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelor încălcări esențiale sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

La caz, criticile invocate de recurentă nu pot duce la admisibilitatea recursului, ori acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel.

Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, acesta fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurente cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea amănunțită a motivelor de ilegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor.

Motivarea recursului înseamnă nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată.

Or, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

Abordarea recurente, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul său cu soluția dată de instanța de apel, iar criticile invocate în recurs nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea recursului ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs declarată de către Societatea pe Acțiuni „Leovin”.

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (Helmerts împotriva Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

În asemenea circumstanțe, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil și consideră că recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „Leovin” nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În temeiul art. 270, art. 431 alin. (1) și (2), art. 433 lit. a) și art. 440 Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de avocatul Petru Țurcan, în interesele Societății pe Acțiuni „Leovin”.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Victor Burduh

Nicolae Craiu